

H «GRENE-MESTEREN» N HELENE MIKALSEN

— Det var broren min, Aslak Fossvold som ga meg oppdraget: Vev to mandalsgrener så fort som mulig! Jeg måtte veve både dag og natt, mest om natta — da var det å trekke blendingsgardinene skikkelig for så ingen skulle se at jeg var oppe. Men spør du meg hva de fikk

for grenene så aner jeg det ikke. Jeg utførte bare oppdraget! — Heldigvis var folk vant med at jeg alltid vevde grener. Det gjorde jeg i hver ledige stund mellom fjøsstell, husstell og stell av barna.

«Hjemmets flid folkets styrke», står det på diplommet og gullmerket Helene Mikalsen har fått fra Norges Husflidslag, for sin innsats i veving av mandalsgrener.

Helene Mikalsen (82), Løkvoll i Mandalen, smiler over hele ansiktet når hun forteller om sin medvirkning til at Baalsrud-operasjonen skulle lykkes.

FINANSIERING

Hele redningsoperasjonen kostet en god del, det fortelles også i boken NI LIV. Mye over 30.000 kroner er nevnt. Det meste skaffet tilveie av en «finansieringsgruppe» i Tromsø, deriblant flere forretningsfolk.

Men også lokalt ble det samlet inn midler. Blant annet ved salg av mandalsgrener. Oppgaven med å veve disse fikk altså Helene Mikalsen. En oppgave som slett ikke var ufarlig.

Helene var enke med tre barn, henholdsvis 10, 8 og 2 år.

— Den eldste, Magne, forsto. Men her i dalen hadde vi instruert barna at hvis de ble spurt om noe skulle de si: Vi er underåring, vi vet ingen ting!

Like bortenfor gården til Helene låg en avdeling tyske soldater.

At Helene fikk veve-oppgaven er neppe merkelig. Hun var og er veteran og mester i veving av mandalsgrener. Hvor mange hun har vevd gjennom tidene, både før og etter krigen, det vet hun ikke helt sikkert selv. Det vil si — etter krigen har hun en viss oversikt, men den vil hun holde for seg sjøl.

— Det eneste jeg kan si er at grenene mine ville fylle et stort rom hvis de var samlet på ett sted. Men nå er de spredt over et stort område,— både inn- og utland, også i Amerika.

UTMERKELSE

Selv om verken Helene eller andre har fått noen utmerkelse for sin innsats for å redde livet til Jan Baalsrud, ingen av dem har heller bedt om det, så har Helene fått sin spesielle utmerkelse for greneveving:

— Jo, 1. september 1971 fikk jeg Norges Husflidslags Hederstegn — gullnål med diplom, for veving av mandalsgrener. Den setter jeg virkelig pris på!

— Apropos pris, hva fikk du for en mandalsgrene i «gamle dager»?

— Jeg husker at man fikk 12-18 kroner på Skibotn-

markedet. Helst måtte man bytte med kaffe og toppsukker, pluss reinsener som man laget senetråd av...

— Lange arbeidsdager ble det vel også?

— Å-ja, dagene strakk aldri til, jeg måtte ta nettene til hjelp. Vevde ofte til klokken seks om morgenen. Da la jeg meg ned på en stund før jeg sto opp og tok fjøsstell. Behovde forresten aldri vekkerklokke, den hadde jeg i hodet, ler Helene Mikalsen.

BEUNDRER BAALSRUD

Helene Mikalsen skjuler heller ikke at hun beundrer Jan Baalsrud, for hans mot og vilje til å holde ut det han måtte gjennomgå på sin flukt til friheten.

— Han var en fantastisk sterk kar, det sa også min bror Aslak, som var med på å tømme soveposen hans for vann, avføring og avrånede tær....

— Også du vil gjerne møte Baalsrud når han kommer til Nord-Troms?

Å-Ja! Det vil jeg gjerne...